

Dialekter: Dialektene er i dag utsatt for et veritabelt press fra storsamfunnet og trenger i høy grad å røktes og tas vare på.

Nynorsk og bokmål

MENINGER

Bjørn Kristen Ørbæk
Norsk Språkförening,
Hamar

Barn og ungdom har en mengde språklige påvirkninger å forholde seg til.

I stedet for å tvinges til å lære en fremmed dialektnormering på skolen, nemlig nynorsk, burde de få anledning til å styrke sitt eget dialektgrunnlag som basis for sin språkutvikling.

De fleste nynorskelever har den fordel å kunne bruke sitt særpråk i skolen. Med den bestående ordning kan de som privilegert gruppe befestе og uttype sin språkbasis, mens andre unge dialektbrukere risikerer å miste fotfeste i sin egen kultur – og på toppen av det hele tvinges til å adoptere en vestnorsk utgave.

■ Ved å klamre seg til dagens tvangspolitikkk bidrar Norges mållag til en utbredt frustrasjon og språklig fremmedgjøring, som er til skade for alle parter.

Målfolket burde heller sammen med den øvrige befolkning gi plass for norske dialekter og glede seg over mangfoldet i den norske språkflora.

Det store flertallet av nordmenn er ikke forankret i nynorsk, men har sine egne språktradisjoner, enten som heltidsbrukere av bokmål eller som dialektbrukere.

Da nynorsk som skrift- og talemål på grunn av sin marginale karakter ikke er naturlig å bruke for de fleste av oss, bør denne språkform ikke ha offisiell status.

I SKOLEN: Med den bestående ordning kan nynorskelever som privilegert gruppe befestе sin språkbasis, mens andre dialektbrukere risikerer å miste fotfeste i sin egen kultur, skriver Bjørn Kristen Ørbæk.

FOTO: SCANPIX

Trønderne har sin egenartede trønderdialekt – hedmarkingene ved flatbygdene ved Mjøsa føler «Prøysenmålet» som sitt språklige fundament, og så videre.

Det naturlige, felles skriftspråk for så vel vestlendinger, sørlendinger, nordlendinger som østlendinger er selvsagt bokmål, som har den fordel at det er dialekt-nøytralt og ikke favoriserer noe enkelt særpråk.

Det har utviklet seg gjennom lang tid og er i årenes løp gjennom endringer i rettskrivning og naturligvis av nye ord fra dialekter blitt helnorsk.

■ Moderne bokmål er lettest, smidig, nyanserikt og anvendelig for alle nordmenn – inkludert dem som behersker nynorsk – og er utvilsomt det språk som lettest blir forstått i Norden.

I Språkrådet er det for en tid tilbake tatt vedtak om en omfattende frihet i valg av radikale og moderate former, slik at enhver nordmann kan finne sin naturlige stil innenfor bokmålets rammer.

Da nynorsk som skrift- og talemål på grunn av sin marginale karakter ikke er naturlig å bruke for de fleste av oss, bør denne språkform ikke ha offisiell status, men beholdes som et frivillig, særegent og kulturelt uttrykksmiddel for dem det faller naturlig for.

Norske politikere bør kjenne sitt ansvar og fjerne de kunstige, nynorske privilegier i skole og samfunnsliv for øvrig.

■ Ole Danbo HA 5 januar e «Menneskeofring nå».

Eg er samdi nomen i våre kan kalle bar neske-ofring form for me kan vi ikkje s gionen. Det vi er oftast ut fr tankegang.

Eg nemner rikanarane h atombomba og at Hitler ikkje bombe. Ein av de vori med p atombomba, og sa til ein ar

«Er det ikk at tyskerne ik atombombe? ikkje vi å bruk

Den andre s først har et kommer vi til under alle o ter».

General Gro ikkje ein gong setja inn dette hadde jo kost lars!

Atombomba som kjent. De stilt menneske «måtte» til «a de lagt så forfe pengar i å utvi

Japan var fer lasjon før det sendt «folarar freds-slutning var leiarane o få erklært krig kapitulasjonetum, slik at økonomisk vi

Same om de «vestlege» e «austlege» Stormaktspoli det vakraste s

Menneskeofringoshima og Na altså ingenting å gjera – om ein kalle menneske pengar ein slat

■ Men same l som påskott f neskeofring, s stendig feil å t som merkeleg kalla «Abraham som eit innlegg keofring, ikkje legg mot.